

Hemliga resan Norrut

Onsdagen den 3 juni var det igen dags för den populära hemliga resan för Kyrksläotts Pensionärer. Den här gången var vi 70 st glada resenärer som äntrade två bussar.

Då vi steg på bussen, var resmålet förstås en hemlighet, men snart fick vi veta, att vi skulle till Tusby och besöka några av konstnärshemmen i den så kallade Konstnärskolonin vid Tusby träsk.

Först besökte vi Aino och Jean Sibelius hem, Ainola. Huset har ritats av Lars Sonck och blev färdigt 1904. Här, i liljekonvaljebacken fick familjen ett älskat hem och här har Aino och Jean också sin grav bland träden.

I år har det gått 150 år sedan Jean Sibelius föddes. Jubileet uppmärksammas på många olika sätt. Tusby Konstmuseum, som vi också besökte, har valt att uppmärksamma fru Aino Sibelius, född Järnefelt. Aino var en stark och kunnig kvinna, också mycket konstnärlig. Hon skötte om husets ekonomi och planerade och arbetade mycket i den stora trädgården. Där odlades allt som behövdes för vinterns behov, också till de vuxna döttrarnas familjer. I familjen Sibelius föddes 6 flickor, men en dog som liten. Aino undervisade alla barnen hemma. Hon var också en fin pianist, men sällan kunde hon eller döttrarna spela hemma, då den store maestro behövde tystnad omkring sig, då han komponerade. Musiken hördes inom honom utan att han behövde spela den. Aino tog skadan igen, då de besökte sina vänner på Halosenniemi, då kunde hon spela fyrehändigt med fru Maija Halonen. Fru Aino designade bl.a. möbler och gjorde ritningarna till bastun på Ainola. Hon översatte också litteratur. Hon hade visserligen hjälp i hushållet, men man kan ju stilla undra, hur räckte hennes tid till så här mycket, och mer därtill?

En orsak till att så många konstnärer bosatt sig vid Tusby träsk, utom gemenskapen, är helt säkert naturen. Jean Sibelius gjorde varje dag flere promenader, alltid iklädd kostym och hatt. En viktig sak för honom, var att få veta, när de första svanarna kom tillbaka till Tusby träsk på våren.

Lunchen den här dagen åt vi på Härmän Rati, en stor röd byggnad av stock, som flyttats hit från Österbotten.

Färden fortsatte till Pekka Halonens hem och konstnärateljé, Halosenniemi. Här hittade han motiv till sina tavlor under alla årstider. Mest känd är han för sina underbara vintermotiv med snötungda träd. Pekka Halonen firar också 150 års jubileum i år. På grund av det, har konst lånats in, som inte annars kan ses på Halosenniemi.

Vi gjorde en paus vid Tusby kyrka. En gråmålad korskyrka av trä från 1734. På gravgården har Pekka Halonen och Aleksis Kivi fått sin sista viloplats. Platsen för de stupades gravar i Tusby är känd som mycket vacker. Man kan se ut över Tusby träsk och en staty med två soldater i snökåpor vakar över platsen.

Det tredje konstnärshemmet, Villa Kokkonen, är kanske det minst kända av de hem vi besökte. Här bodde tonsättaren, kompositören Joonas Kokkonen. Huset är ritat av Alvar Aalto och stod färdigt 1969. Kokkonen ville ha ett hus där flygeln stod i centrum. Så blev det. Hela husets form påminner om en flygel. T.o.m. dörrhandtaget på ytterdörren har formen av en liten flygel.

Då byggandet av huset blev aktuellt, tog Kokkonen kontakt med Alvar Aaltos arkitektbyrå och undrade försynt, om någon av assistenterna hade tid att ta sig an projektet. Aalto ville göra det själv, och första ritningen gjordes på restaurangens bordduk, där de två herrarna träffades.

Idag bor konstnärsparet pianist Elina Viitala och operasångare Antti A Pesonen i huset. Husets herre berättade livligt om husets historia och sedan fick vi lyssna till mäktig sång, allt från Finlandia till O Sole Mio. Operan Viimeiset Kiusaukset av Joonas Kokkonen har blivit till i det här rummet vid flygeln som används också idag.

Antti och Elina hyr Villa Kokkonen av Järvenpää stad. Paret har gjort ett stort arbete med att rensa upp snårskogen som under årens lopp vuxit upp på baksidan av huset. Huset är inte ett museum utan ett hem och en levande plats för kultur. Konserter, familjefester och guidade rundturer ordnas här.

Vi besökte ännu Koiramäen Pajutalli för en kopp kaffe, där den som var hågad, kunde köpa inrednings- och gåvoartiklar. Intressant att se, hur mycket trevligt man kan göra av vide och andra kvistar. Det fanns djur och korgar, stora och små. Man kunde t.ex. köpa sig en elefant...

Tack, för en intressant och innehållsrik resa!

Text: Siv Wikström.